

V Bruseli 1. júna 2015
(OR. en)

9073/15

ENER 185
CLIMA 56

POZNÁMKA

Od:	Výbor stálych predstaviteľov (časť I)
Komu:	Rada
Predmet:	Návrh záverov Rady o realizácii energetickej únie: posilnenie postavenia spotrebiteľov a prilákanie investícií do energetického sektora – prijatie

V nadväznosti na závery, ktoré prijala Európska rada 19. a 20. marca 2015 a v ktorých konštatovala, že EÚ je odhodlaná vybudovať energetickú úniu s výhľadovou politikou v oblasti klímy, a na oznámenie Komisie z 25. februára 2015 s názvom Rámcová stratégia pre odolnú energetickú úniu s výhľadovou politikou v oblasti zmeny klímy, delegáciám v prílohe zasielame súbor návrhov záverov Rady o uvedenej otázke.

V súlade s uvedenými závermi Európskej rady, v ktorých sa zdôraznil význam všetkých rozmerov energetickej únie, predsedníctvo zachovalo zastrešujúci charakter rámcovej stratégie. Predsedníctvo zároveň navrhlo zamerať sa v návrhu záverov na dve témy horizontálnej povahy, a to na spotrebiteľov a investície, ktoré odrážajú hlavný cieľ implementácie opatrení navrhnutých v rámcovej stratégii, čo znamená zabezpečiť pre spotrebiteľov v EÚ – domácnosti a podniky – bezpečnú, udržateľnú, konkurencieschopnú a cenovo dostupnú energiu. Zámerom návrhu záverov je teda poukázať na to, ako by sa tieto dva aspekty mali zohľadňovať pri vykonávaní všetkých piatich rozmerov energetickej únie.

Návrh záverov vychádza z prehľadu možných prvkov zaslaného 20. marca 2015 (7343/15) a intenzívneho preskúmania pracovnou skupinou pre energetiku na viacerých zasadnutiach. V rámci prípravy a preskúmania tohto návrhu záverov sa zohľadnili aj rokovania na konferencii o energetickej únii v Rige 6. februára 2015, ako aj výmena názorov ministrov o strategickom rámci pre energetickú úniu navrhnutom Komisiou, ktorá sa uskutočnila na zasadnutí Rady TTE (energetika) 5. marca 2015.

Počas rokovaní v pracovnej skupine sa ukázalo, že jednotlivé členské štáty majú v súvislosti s niekoľkými aspektmi návrhu záverov odlišné názory a priority. Predsedníctvo preto vynaložilo veľké úsilie na to, aby v pripojenom znení dosiahlo náležitú rovnováhu a zároveň vyriešilo rôzne vyjadrené obavy. Predsedníctvo sa okrem toho snažilo zachovať aj zameranie návrhu záverov na oznámené témy posilnenia postavenia spotrebiteľov a prilákania investícií do energetického sektora a dosiahnuť v znení primeranú rovnováhu všetkých súvisiacich otázok. Znenie tak predstavuje dobre vyvážený kompromis, ktorý môžu podporiť všetky delegácie.

Na zasadnutí Coreperu 27. – 29. mája delegácie potvrdili svoj súhlas so znením týchto záverov.

Rada TTE (energetika) sa vyzýva, aby na zasadnutí 8. júna 2015 prijala návrh záverov Rady uvedený v prílohe.

**Návrh záverov Rady
o realizácii energetickej únie:
posilnenie postavenia spotrebiteľov a prilákanie investícií do energetického sektora**

Rada Európskej únie:

PRIPOMÍNAJÚC:

- závery, ktoré Európska rada prijala 19. a 20. marca 2015, najmä pokiaľ ide o oddiel I (energetická únia), pričom poznamenáva, že EÚ je odhodlaná vybudovať energetickú úniu s výhľadovou politikou v oblasti klímy na základe rámcovej stratégie Komisie, ktorej päť rozmerov je úzko prepojených a navzájom sa posilňujú,
- závery, ktoré Európska rada prijala 23. a 24. októbra 2014, najmä pokiaľ ide o oddiel I (rámec politik v oblasti klímy a energetiky na obdobie do roku 2030) vrátane dohodnutej povahy a rozsahu cieľov na rok 2030 týkajúcich sa zníženia emisií skleníkových plynov, podielu energie z obnoviteľných zdrojov, zvyšovania energetickej efektívnosti, prepojení elektrizačných sústav, zásadného významu plne fungujúceho a prepojeného vnútorného trhu s energiou a potreby znížiť energetickú závislosť EÚ a zvýšiť jej energetickú bezpečnosť, a to pokiaľ ide o elektrinu aj plyn,
- závery o oznámení Komisie s názvom Pokrok pri dobudovaní vnútorného trhu s energiou, ktoré Rada TTE (energetika) prijala 9. decembra 2014,
- závery o oznámení Komisie s názvom Ceny energie a náklady na energiu v Európe, ktoré prijala Rada TTE (energetika) 13. júna 2014,
- oznámenia Komisie z 25. februára 2015 s názvom Rámcová stratégia pre odolnú energetickú úniu s výhľadovou politikou v oblasti zmeny klímy a s názvom Dosiahnutie cieľa prepojenia elektrických sústav na úrovni 10 % – príprava elektrizačnej sústavy Európy na rok 2020,

- oznámenia Komisie z 28. mája 2014 s názvom Európska stratégia energetickej bezpečnosti a z 22. januára 2014 s názvom Ceny energie a náklady na energiu v Európe.

UZNÁVAJÚC, že cieľom vybudovania energetickej únie s výhľadovou politikou v oblasti zmeny klímy je zabezpečiť pre **spotrebiteľov** – domácnosti a podniky – cenovo dostupnú, bezpečnú, konkurencieschopnú, zabezpečenú a udržateľnú energiu, znížiť energetickú závislosť EÚ a zvýšiť jej energetickú bezpečnosť. Tento cieľ by mal byť v súlade s dlhodobými cieľmi v oblasti energetiky a klímy a podporovať hospodárske činnosti a rast.

UZNÁVAJÚC význam **investičného prostredia a prístupu k financovaniu** v oblasti energetiky pre vykonávanie všetkých piatich rozmerov energetickej únie.

UZNÁVAJÚC päť rozmerov energetickej únie, ktoré sú medzi sebou úzko prepojené: energetická bezpečnosť, solidarita a dôvera; plne integrovaný európsky trh s energiou; energetická efektívnosť, ktorá pomáha znižovať dopyt; dekarbonizácia hospodárstva; a výskum, inovácia a konkurencieschopnosť, ako aj potrebu zabezpečiť ucelenú stratégiu a vyvážený prístup k týmto piatim rozmerom.

PRIPOMÍNAJÚC, že na zabezpečenie **implementácie** všetkých piatich rozmerov energetickej únie vrátane dohodnutého rámca politík v oblasti klímy a energetiky na obdobie do roku 2030 je potrebné vytvoriť spoľahlivý a transparentný systém riadenia bez zbytočného administratívneho zaťaženia, ktorý pomôže zabezpečiť, aby EÚ dosiahla svoje ciele v oblasti energetickej politiky, pričom členské štáty budú mať potrebnú flexibilitu a bude sa plne rešpektovať ich sloboda pri určovaní ich energetického mixu, ako sa uvádza v záveroch Európskej rady z októbra 2014.

UZNÁVAJÚC, že na základe existujúcich stavebných blokov sa vytvorí systém riadenia, ktorým sa zefektívnia a zlúčia samostatné procesy plánovania a podávania správ. Posilní sa tak úloha a práva spotrebiteľov, zvýši transparentnosť a predvídateľnosť pre investorov okrem iného prostredníctvom systematického monitorovania kľúčových ukazovateľov cenovo dostupného, bezpečného, konkurencieschopného, zabezpečeného a udržateľného energetického systému a uľahčí koordinácia národných energetických politík a podporí regionálna spolupráca medzi členskými štátmi.

UZNÁVAJÚC dôležitú úlohu regionálnej spolupráce pri realizácii energetickej únie, ako aj jej zásadný význam pre systém riadenia.

A. REALIZÁCIA ENERGETICKEJ ÚNIE ZAMERANÁ NA SPOTREBITEĽOV

V záujme podpory vykonávania piatich rozmerov energetickej únie Rada:

1. OPÄTOVNE POTVRDZUJE význam pružného a dynamického vnútorného trhu s energiou, ktorý by zabezpečil stabilné, konkurencieschopné a dostupné ceny energie, pričom UZNÁVA potrebu stanovovania cien odrážajúcich náklady alebo konkurenčných cien v rámci vnútorného trhu s energiou a špecifických opatrení na zabezpečenie dlhodobej viditeľnosti a konkurencieschopnosti, najmä pre energeticky náročné odvetvia vystavené medzinárodnej konkurencii.
2. ZDÔRAZŇUJE dôležitosť bezpečných dodávok energie pre spotrebiteľov. BERIE DO ÚVAHY široké spektrum dostupných riešení na zvýšenie energetickej bezpečnosti a ich rôzne náklady a výhody a UZNÁVA, že dokončenie vnútorného trhu s energiou, zvýšenie energetickej efektívnosti, zabezpečenie práva na rozvoj a využívanie domácich zdrojov, ako aj bezpečných a udržateľných nízkouhlíkových technológií majú kľúčový význam pri súčasnom rešpektovaní práva členských štátov rozhodnúť o svojom vlastnom energetickom mixe, pričom zároveň OPÄTOVNE POTVRDZUJE význam úsilia o zníženie energetickej závislosti EÚ a **zvýšenie bezpečnosti dodávok energie**, ako aj na diverzifikáciu trás, zdrojov a dodávateľov energie. UZNÁVA spoločné úsilie členských štátov pri hľadaní nových zdrojov a ciest vedúcich k diverzifikácii, najmä v najzraniteľnejších regiónoch. PRIPOMÍNA, že v prípade potreby by sa malo pracovať aj na rozvoji prepojení s tretími krajinami, ako sa uvádza v záveroch Európskej rady z 20. – 21. marca 2014.
3. ZDÔRAZŇUJE význam plne fungujúceho a prepojeného **vnútorného trhu s energiou**, ktorý uspokojuje potreby spotrebiteľov, a OPÄTOVNE POTVRDZUJE potrebu zabezpečiť úplné vykonávanie a presadzovanie existujúcich právnych predpisov EÚ vrátane tretieho energetického balíka; potrebu riešiť nedostatok energetických prepojení, ktoré môžu prispievať k vyšším cenám energií; potrebu vhodných cenových signálov z trhu za súčasného zlepšenia hospodárskej súťaže na maloobchodných trhoch; potrebu riešiť energetickú chudobu, a to s náležitým prihliadnutím na národné špecifiká, a pomáhať spotrebiteľom v zraniteľných situáciách, usilujúc pri tom o vhodnú kombináciu sociálnej, energetickej a spotrebiteľskej politiky; potrebu informovať spotrebiteľov a poskytovať im možnosť aktívne sa zúčastňovať na trhu s energiou a reagovať na cenové signály s cieľom stimulovať hospodársku súťaž, zvyšovať flexibilitu na strane dodávok aj na strane dopytu na trhu a umožniť spotrebiteľom kontrolovať svoju spotrebu energie a podieľať sa na nákladovo efektívnych riešeniach založených na reakcii na dopyt, napríklad prostredníctvom inteligentných sietí a inteligentných meracích zariadení.

4. UZNÁVA význam a kladné aspekty **energetickej efektívnosti** pri znižovaní nákladov na energiu pre spotrebiteľov, ako aj pri znižovaní emisií skleníkových plynov a prispievaní k energetickej bezpečnosti a ZDÔRAZŇUJE význam zapojenia všetkých zainteresovaných strán do vykonávania rôznych opatrení energetickej efektívnosti a potrebu zabezpečiť, aby mali spotrebiteľia prístup k primeraným a transparentným informáciám a primeraným stimulom na úsporu energie. V tejto súvislosti PODČIARKUJE, že je potrebné vykonávať existujúce právne predpisy a zároveň ich ďalej preskúmavať a rozvíjať, čo by pomohlo dosiahnuť nákladovo efektívny potenciál energetickej efektívnosti vrátane smerníc o ekodizajne a o označovaní energetickými štítkami. Na tento účel PODPORUJE iniciatívy na uľahčenie prístupu k nástrojom financovania a cieľným systémom financovania energetickej efektívnosti.
5. OPÄTOVNE POTVRDZUJE význam bezpečných a udržateľných nízkouhlíkových energetických dodávok pre spotrebiteľov. UZNÁVAJ význam dlhodobých prínosov a nákladov **dekarbonizácie**, využívania bezpečných a udržateľných nízkouhlíkových technológií, ako aj skutočnosť, že členské štáty majú právo v rámci svojej právomoci týkajúcej sa energetického mixu využiť, ak sa tak rozhodnú, nimi uprednostňované spektrum týchto technológií na dosiahnutie spoločných cieľov EÚ, ako aj na zabezpečenie konkurencieschopnosti priemyslu a príspevku k rastu a zamestnanosti, ktorý by mohol priniesť prechod na udržateľný energetický systém, a zároveň UZNÁVA potrebu nákladovo efektívnej integrácie bezpečných a udržateľných domácich zdrojov energie, najmä obnoviteľných zdrojov energie na trhu, okrem iného prostredníctvom zlepšenej štruktúry trhu a podpory ich rozvoja prostredníctvom využívania bezpečných a udržateľných nízkouhlíkových technológií.
6. V tejto súvislosti vzhľadom na záujem spotrebiteľov ZDÔRAZŇUJE význam rozvoja perspektívnej stratégie **výskumu a inovácie** v oblasti energetiky, najmä podporu ďalšieho rozvoja, a to okrem iného, inteligentných spotrebičov a sietí, účinnejších energetických systémov, uskladňovanie energie na spotrebu vo forme elektrickej energie a ďalšej generácie obnoviteľných zdrojov energie a iných bezpečných a udržateľných zdrojov energie vrátane odvetví vykurovania a chladenia a dopravy.

B. STIMULÁCIA INVESTÍCIÍ V ODVETVÍ ENERGETIKY

S cieľom podporovať investície potrebné na realizáciu všetkých piatich rozmerov energetickej únie,
Rada:

1. OPÄTOVNE POTVRDZUJE, že je potrebné zachovať a zlepšiť predvídateľné trhovo orientované investičné prostredie v celej Európskej únii na základe stabilného a transparentného európskeho právneho rámca a výhľadovej ucelenej a nákladovo efektívnej politiky v oblasti klímy a energetiky.

OPÄTOVNE POTVRDZUJE potrebu dobre fungujúceho trhu s uhlíkom v záujme zabezpečenia predvídateľného dlhodobého investičného rámca.

UZNÁVA potenciál posilnenej regionálnej spolupráce, najmä pokiaľ ide o úspory investícií a možné synergie v rôznych oblastiach investícií do odvetvia energetiky a potrebu primerane zhodnotiť ich krátkodobé a dlhodobé prínosy.

OPÄTOVNE POTVRDZUJE, že sú potrebné významné investície do energetickej infraštruktúry a energetickej efektívnosti a na trh sa musia dodať inovačné, bezpečné a udržateľné nízkouhlíkové zariadenia na výrobu energie. Na tento účel je potrebné zabezpečiť kľúčové prvky, ktorými sú potreba úplného vykonávania existujúcich pravidiel vnútorného trhu a existencia primeraných investičných signálov a prístup k financovaniu.

V tejto súvislosti PODPORUJE úplné využitie všetkých možných zdrojoch financovania vrátane možností financovania z EÚ, najmä zdrojov na zintenzívnenie regionálnej spolupráce s cieľom uľahčiť prístup k financovaniu projektov, predovšetkým projektov spoločného záujmu (PCI), ktoré nemajú obchodný charakter, a vývoj v odvetví energetiky, pričom sa musí predchádzať narušeniu a fragmentácii.

OPÄTOVNE POTVRDZUJE význam vytvorenia rovnakých podmienok pre účastníkov trhu okrem iného s cieľom zabezpečiť najvyššie bezpečnostné a environmentálne normy.

2. ZDÔRAZŇUJE potrebu ďalších krokov na zníženie energetickej závislosti EÚ a na zvýšenie jej **energetickej bezpečnosti**, pokiaľ ide o elektrinu a zemný plyn. Na tento účel OPÄTOVNE POTVRDZUJE, že je potrebné urýchliť projekty v oblasti infraštruktúry vrátane prepojení, najmä s okrajovými oblasťami, ako sa uvádza v záveroch Európskej rady z 19. – 20. marca 2015, a v súlade so závermi Európskej rady z 23. a 24. októbra 2014 OPÄTOVNE POTVRDZUJE potrebu realizovať zásadne dôležité projekty spoločného záujmu v odvetví plynárenstva, ako sú napríklad severojužný koridor, južný koridor zemného plynu a presadzovanie nového plynárenského uzla v južnej Európe, ako aj kľúčové infraštruktúrne projekty, ktoré zvýšia energetickú bezpečnosť Fínska a pobaltských štátov, aby sa zabezpečila diverzifikácia dodávateľov energie a trás, ako aj fungovanie trhu.
3. OPÄTOVNE ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné vynaložiť maximálne úsilie na bezodkladné dosiahnutie cieľa plne fungujúceho a prepojeného **vnútorného trhu s energiou**:
- OPÄTOVNE POTVRDZUJE, že je potrebné predísť nedostatočným prepojeniam členských štátov s európskymi plynárenskými a elektrizačnými sieťami, a zároveň ZDÔRAZŇUJE potrebu dosiahnuť bezodkladné splnenie minimálneho cieľa prepojenia súčasných elektrizačných sústav na úrovni 10 %, a to najneskôr do roku 2020 minimálne v prípade členských štátov, ktoré zatiaľ nedosiahli minimálnu úroveň integrácie do vnútorného trhu s energiou, čiže pobaltských štátov, Portugalska a Španielska, a členských štátov, ktoré predstavujú ich hlavný prístupový bod na vnútorný trh s energiou, pričom PRIPOMÍNA potrebu zabezpečiť integráciu elektrizačnej sústavy pobaltských štátov do európskej kontinentálnej siete. OPÄTOVNE POTVRDZUJE, že je potrebné venovať osobitnú pozornosť odľahlejším a/alebo horšie prepojeným častiam jednotného trhu, ako je Malta, Cyprus a Grécko.
 - UZNÁVA význam zlepšenia trhu s energiou pre pokračovanie v procese rozvoja otvorených a konkurencieschopných trhov pri súbežnom odstraňovaní existujúcich narušení trhu a predchádzaní novým, čo bude stimulovať investície, zabezpečí predvídateľnosť na trhoch s energiou a dlhodobú viditeľnosť pre investorov, a zároveň zabezpečí pružnosť trhu, pokiaľ ide o dodávky energie a dopyt po nich, bezpečnosť dodávok, obnoviteľné zdroje energie a iné domáce zdroje energie, ako aj efektívnejšiu spotrebu energie. UZNÁVA, že pozornosť by sa mala venovať veľkoobchodnému trhu s elektrinou, ktorý nemôže poskytovať primerané cenové signály na vytvorenie potrebných investícií a zabezpečenie bezpečnosti dodávok, a v tejto súvislosti PRIPOMÍNA závery Rady TTE (energetika) zo 7. júna 2013.

4. VYZÝVA na finančnú a politickú podporu s jasnou dlhodobou perspektívou na umožnenie a podporu súkromných investícií na zlepšenie **energetickej efektívnosti** a úspor energie, najmä v odvetviach diaľkového vykurovania a chladenia, budov, dopravy, výrobkov a spotrebičov a **PODPORUJE** výmenu osvedčených postupov v oblasti rizika a priradovania nákladov v zmluvách o energetických službách, čo môže uvoľniť investície v domácnostiach, MSP a vo verejnom sektore.
5. Pri ZACHOVANÍ vedúcej úlohy Európy, pokiaľ ide o technológie a inovácie v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov **ZDÔRAZŇUJE**, že je dôležité zabezpečiť stabilný rámec v odvetví **obnoviteľných zdrojov energie** v súlade s pravidlami EÚ vrátane usmernení Komisie týkajúcich sa štátnej pomoci v oblasti energetiky a životného prostredia s cieľom zjednodušiť dlhodobé investičné podmienky a uľahčiť integráciu trhu, pričom sa zabezpečí bezpečné a spoľahlivé fungovanie elektrizačných sústav.
6. **PODPORUJE** iniciatívy na stimulovanie vedúceho postavenia EÚ, pokiaľ ide o **technológie a inovácie** v oblasti energetiky a klímy za súčasnej podpory rastu a zamestnanosti, poskytovania primeraných nástrojov na vytváranie investícií do výskumu a inovácie, čím sa nové technológie dostanú na trh EÚ a rozšíria sa možnosti vývozu vrátane napr. budúcej generácie obnoviteľných zdrojov energie, uskladňovanie energie vo forme elektriny a zachytávania a ukladania oxidu uhličitého, zlepšovania energetickej efektívnosti a bezpečných a udržateľných nízkouhlíkových technológií pre priemysel a udržateľnú dopravu.

C. ĎALŠIE KROKY

S cieľom pokračovať v budovaní energetickej únie na základe rámcovej stratégie Komisie, Rada:

1. **PODPORUJE** päť rozmerov energetickej únie stratégie a opatrenia uvedené v záveroch Európskej rady z marca 2015 a vyzýva na ich rýchle vykonávanie.
2. **PRIPOMÍNA**, že inštitúcie EÚ a členské štáty musia pokročiť v práci na vybudovaní energetickej únie a že Rada by mala Európskej rade podať správu do decembra 2015.

3. VYZÝVA Komisiu, aby urýchlene predložila iniciatívy týkajúce sa systému riadenia energetickej únie v súlade so závermi Európskej rady z 19. – 20. marca 2015 a 23. – 24. októbra 2014 vrátane usmernení o regionálnej spolupráci, ktoré sa majú urýchlene vypracovať, aby ich schválila Rada TTE (energetika) a v decembri 2015 o nich podala správu Európskej rade, čo bude prvým krokom k vypracovaniu uvedeného systému riadenia v súlade so závermi Európskej rady z 19. – 20. marca 2015 a 23. – 24. októbra 2014.
4. VYZÝVA Komisiu, aby pomohla zabezpečiť väčšiu transparentnosť zloženia nákladov na energie a ich cien prostredníctvom vhodného monitorovania, pričom je potrebné zabrániť zbytočnému administratívne zaťaženiu.
5. VYZÝVA Komisiu, aby preskúmala rozsah všetkých existujúcich finančných nástrojov EÚ a režimov na investovanie v oblasti energetiky, v ktorých sa zlučujú prostriedky na financovanie ekonomicky životaschopných investícií bez narušenia a fragmentácie trhu.